

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz potrzeby w tym zakresie.

I. Wstęp

Najważniejszą i podstawową grupą społeczną jest rodzina. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne jest by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. W związku z licznymi zmianami społeczno - gospodarczymi zmieniają funkcje rodziny, a także jej struktura. Pojawia się coraz więcej rodzin wybierających życie w konkubinacie, rodzin niepełnych, a także rodzin zrekonstruowanych. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa czy przemocy. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest efektem tworzenia nowych rozwiązań w zakresie polityki rodzinnej państwa. Analiza stosowanych rozwiązań, dane statystyczne i badania naukowe wskazały, że dotychczasowy model organizacji opieki nad dzieckiem i rodziną nie zapewniał pożądanych kierunków zmian w tym zakresie. Negatywnie oceniono m.in. takie zjawiska jak:

- 1) wzrost wskaźnika liczby dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną;
- 2) koncentracja działań wyłącznie na dziecku, a nie na rodzinie – brak odpowiedniego wsparcia rodziny dziecka, także rodziny zastępczej;
- 3) zbyt uboga oferta pomocy środowiskowej dla rodziny zagrożonej lub będącej w kryzysie;

Ustawa, która weszła w życie w 2012 roku w sposób kompleksowy reguluje problematykę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w tym: działania profilaktyczne skierowane do rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności, zbudowanie mechanizmów pracy z rodziną dziecka, organizację systemu pieczy zastępczej oraz problematykę usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Kierunki proponowanych rozwiązań dla gmin:

- 1) położenie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka. Ustawa zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu do niej dziecka;
- 2) dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, w których specjaliści (psycholog, pedagog) pomagają dziecku, ale także współpracują z rodzicami;
- 3) wprowadzenie i wzmocnienie, w ramach profilaktyki, działań asystentów rodziny, których zadaniem będzie prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną, mającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu;
- 4) doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji (m.in. Szkoły, Policji, służby zdrowia, pomocy społecznej, sądów), które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną, w celu wspomagania rodziny w działaniach na rzecz poprawy jej sytuacji.

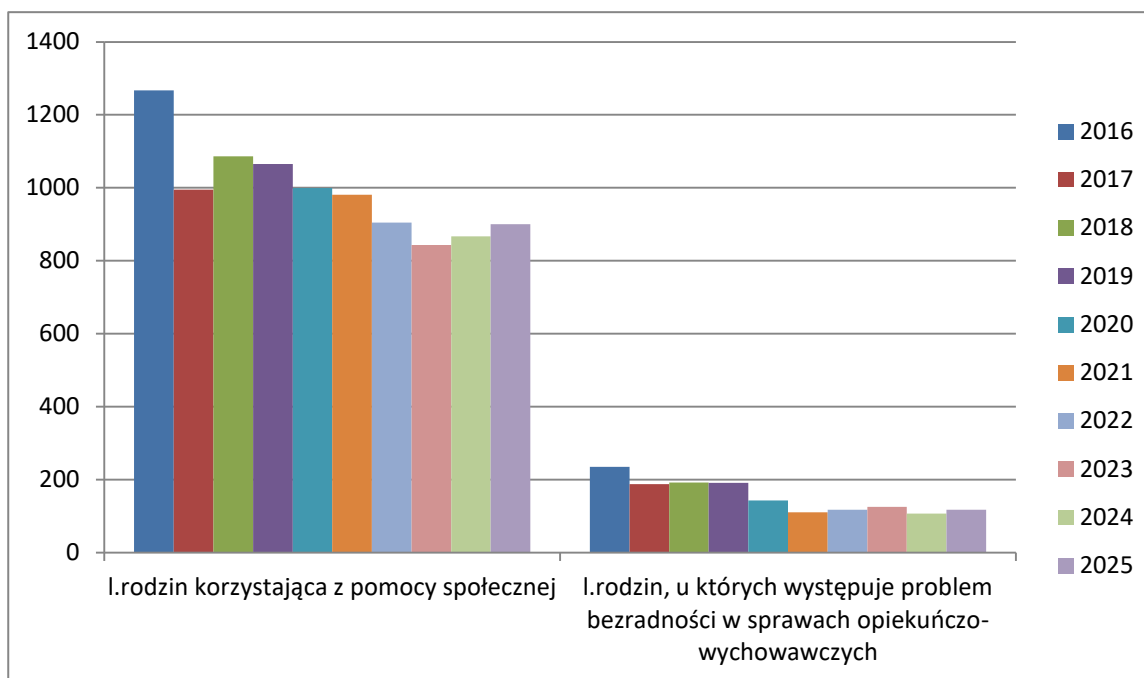
Działalność profilaktyczna to działania służące udzielaniu wszechstronnej pomocy. Należy zarówno zapobiegać negatywnym stanom rzeczy, tym które mogą dopiero zaistnieć, jak i tym, które już istnieją. Dlatego ważne jest upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę

sytuacji dziecka i rodziny. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. Analiza sprawozdań Centrum Usług Społecznych w Nakle nad Notecią

Na podstawie rocznych sprawozdań w latach 2016 – 2025 ustalono, iż bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest istotnym powodem przyznawania pomocy przez Centrum Usług Społecznych.

Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo wychowawcze przez ostatnie lata utrzymuje się na wysokim poziomie, co szczegółowo obrazuje poniższa tabela:

Rok	I. rodzin korzystających z CUS ogółem	I. rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	% udział
2016	1267	235	18,6
2017	995	188	18,9
2018	1086	192	17,7
2019	1065	191	17,9
2020	999	143	14,3
2021	981	110	11,2
2022	905	117	12,9
2023	843	125	14,8
2024	867	107	12,3
2025	900	117	13,0

W roku 2025 nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz liczba rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wskaźnik udziału rodzin z bezradnością w ogólnej liczbie osób korzystających ze wsparcia CUS w stosunku do roku ubiegłego – zwiększyła się o 0,7 %.

Główne przyczyny dysfunkcji rodziny w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych:

- brak prawidłowych wzorców
- trudności wychowawcze z dziećmi, agresja
- problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich, brak umiejętności wychowawczych
- niski autorytet rodziców
- brak umiejętności organizowania czasu wolnego
- niepełna rodzina
- trudności w radzeniu sobie z problemami dnia codziennego
- niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego
- problem uzależnienia od alkoholu
- skłonności depresyjne
- niski poziom wykształcenia rodziców
- wielodzietność
- niepełnosprawność
- trudne warunki mieszkaniowe

III. Zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 176 cyt. wyżej ustawy):

1. Opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsca dla dzieci
4. Finansowanie –
 - Podnoszenia kwalifikacji dla asystentów rodziny,
 - Kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowane pobytu dziecka w rodzinach zastępczych, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (10% kosztów w I roku, 30% - w II roku, 50% - w III I następujących latach pobytu dziecka).
6. Sporządzanie sprawozdań finansowych.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Należy zaznaczyć że jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać dotację celową na dofinansowanie zadań własnych wynikających z cyt. wyżej ustawy – ale nie więcej niż 50% wydatków. W minionym roku Centrum otrzymało na ten cel dotację z Urzędu Wojewódzkiego w łącznej wysokości 43 459,79zł.

IV. Asystent rodziny

Ustawa nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest m.in. poprzez działania asystenta rodzinnego. Liczba rodzin z którymi jeden asystent może prowadzić pracę w tym samym czasie zależy od stopnia trudności wykonywanych zadań, nie może przekroczyć 15 (art. 15 ust.4 cyt. Ustawy). Praca asystenta rodziny

nie może być łączona z obowiązkami pracownika socjalnego.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dyrektor Centrum zleca przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli wywiad potwierdza występowanie w tej rodzinie trudności – pracę z tą rodziną podejmuje asystent rodzinny, który wspiera rodziny w przewyższaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci.

Pracą asystenta rodziny w 2025 roku było objętych 39 rodzin, z tego 28 na mocy postanowienia sądu. Do obowiązku asystenta rodziny należy również prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Centrum Usług Społecznych w 2025 zatrudniał 2 asystentów rodziny (2 etaty - umowa o pracę). W minionym roku Centrum otrzymał na ten cel dotację w łącznej wysokości 43 459,79zł. z przeznaczeniem na wypłatę dodatku oraz na częściową refundację wynagrodzenia za 2 asystentów rodziny.

Działania wszystkich asystentów podejmowane na rzecz rodziny polegają m.in. na:

- 1) prowadzeniu poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów, oraz udzielaniu informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe,
- 2) udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) sporządzaniu planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z zespołem interdyscyplinarnym,
- 4) monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 5) współpracy z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i sądem,
- 6) udzielaniu pomocy rodzinom zastępczym spokrewnionym oraz pełnoletnim wychowankom opuszczającym te rodziny.

Zatem celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców. Asystent rodziny udziela również kompleksowego wsparcia pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze spokrewnione. Działania asystenta wspierane mogą być przez zespół interdyscyplinarny.

V. Placówka wsparcia dziennego

Ognisko Wychowawcze działa w strukturze organizacyjnej Centrum Usług Społecznych w Nakle nad Notecią (wcześniej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej). Placówka ta od stycznia 2023 roku znajduje się w budynku CUS przy ul. Gimnazjalnej 10 w Nakle nad Notecią.

Ognisko Wychowawcze jest placówką wsparcia dziennego, która działa w formie specjalistycznie –opiekuńczej. Dysponuje miejscami dla dwóch grup uczestników :

- a) 20 miejscami – w ramach działalności placówki o charakterze opiekuńczym
- b) 10 miejscami – w ramach działalności placówki o charakterze specjalistycznym ”

Jako placówka opiekuńcza – wspiera rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji wychowawczych oraz udziela pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, gdzie rodzice wykorzystując własne środki i możliwości nie są w stanie zapewnić dzieciom właściwej opieki w czasie wolnym od zajęć szkolnych, w szczególności dla dzieci, które wychowują się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Dodatkowo jako

placówka specjalistyczna – prowadzi zajęcia socjoterapeutyczne, mające na celu wyrównanie deficytów rozwojowych u dzieci. Placówka obejmuje rejon miasta i gminy Nakło nad Notecią. Uczęszcza tu dzieci w wieku 7-15 lat, pięć dni w tygodniu w godzinach od 13 do 18. W roku 2025 z zajęć w placówce skorzystało 34 dzieci do placówki o charakterze opiekuńczym, średnio dziennie uczęszczało 10 dzieci oraz 12 dzieci do placówki o charakterze specjalistycznym.

VI. Współfinansowane pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W 2025 roku gmina na ten cel poniosła wydatki w kwocie 1 533 313,96 zł. Istnieje obawa, że w bieżącym roku wystąpią braki na sfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych. Pomimo podjęcia działań w kierunku wsparcia rodziny w formie asystenta rodziny – nie zawsze udaje się zapobiec umieszczeniu tych dzieci w zastępczych formach opieki. Rodzice sami nie podejmują odpowiednich działań, nie zapewniają odpowiednich warunków dla rozwoju swoich dzieci, nie zabezpieczają ich podstawowych potrzeb, nie podejmują terapii odwykowej, aby dzieci powróciły do nich z pieczy zastępczej. Często są to rodziny wielodzietne, niepełne, które nie radzą sobie z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VII. Potrzeby w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Na podstawie analizy sytuacji rodzin korzystających ze wsparcia oraz realizowanych działań w 2025 roku, można wskazać następujące kluczowe potrzeby w zakresie wspierania rodziny:

1. Wzmocnienie pracy asystentów rodziny
 - a) utrzymanie zatrudnienia obecnych asystentów rodziny oraz dostosowanie ich liczby do rosnących potrzeb,
 - b) zapewnienie stabilnego finansowania ich pracy (środki własne gminy oraz programy rządowe),
 - c) podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia i superwizję,
2. Rozwój wsparcia specjalistycznego dla rodzin
 - a) zwiększenie dostępności do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
 - b) rozwój usług terapeutycznych (w tym terapii uzależnień oraz wsparcia zdrowia psychicznego),
 - c) organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych.
3. Utrzymanie i rozwój placówek wsparcia dziennego
 - a) zapewnienie ciągłości funkcjonowania Ogniska Wychowawczego,
 - b) rozwój zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych,
4. Rozwój działań profilaktycznych
 - a) wczesna identyfikacja rodzin zagrożonych kryzysem,
 - b) prowadzenie programów profilaktycznych przeciwdziałających przemocy, uzależnieniom i wykluczeniu społecznemu,
 - c) promowanie prawidłowych wzorców wychowawczych i funkcjonowania rodziny.
5. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej
 - a) zacieśnienie współpracy pomiędzy szkołami, policją, służbą zdrowia, sądami oraz jednostkami pomocy społecznej,
 - b) usprawnienie przepływu informacji i koordynacji działań na rzecz rodzin,
6. Zabezpieczenie środków finansowych
 - a) zapewnienie odpowiednich środków na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
 - b) pozyskiwanie dodatkowych funduszy z programów rządowych.

7. Wspieranie rodzin w środowisku naturalnym

- a) podejmowanie działań zmierzających do pozostawienia dzieci w rodzinach biologicznych,
- b) intensyfikacja pracy z rodzinami w kryzysie,

Realizacja powyższych potrzeb przyczyni się do zwiększenia skuteczności systemu wspierania rodziny, ograniczenia liczby dzieci trafiających do pieczy zastępczej oraz poprawy jakości życia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

VIII. Podsumowanie

W sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz potrzebach w tym zakresie przedstawiono:

- Analizę sprawozdań Centrum Usług Społecznych
- Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Potrzeby w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Analiza danych z lat poprzednich potwierdza, że bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pozostaje jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Problemy te wynikają najczęściej z trudności w radzeniu sobie z codziennością, braku właściwych wzorców, uzależnień, problemów emocjonalnych oraz niewystarczających kompetencji rodzicielskich. Sytuację rodzin dodatkowo pogłębia ich izolacja społeczna oraz utrwalone przekonanie o braku możliwości poprawy własnego położenia.

Z uwagi na powyższe bardzo ważne jest wzmocnienie lub nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo wychowawczych w zakresie: pełnienia ról rodzicielskich, stosowania właściwych metod wychowawczych, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowania norm i wartości rodzinnych, rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dziecka (emocjonalny, intelektualny i fizyczny), organizacji czasu wolnego dla rodziny i dziecka.

Równie istotne jest wzmocnienie lub nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie: racjonalnego gospodarowania budżetem; określania prawidłowej hierarchii potrzeb; podziału obowiązków w rodzinie; dbania o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny; utrzymania czystości w domu; organizowania przestrzeni w domu; przygotowywania pełnowartościowych, zróżnicowanych i ekonomicznych posiłków dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci.

W odpowiedzi na te wyzwania Centrum realizuje zadania ustawowe, w szczególności poprzez zatrudnianie asystentów rodziny oraz współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Kluczowe znaczenie ma także funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego oraz bezpośrednia praca z rodziną w jej środowisku.

Wskazane potrzeby koncentrują się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju istniejących form wsparcia, w tym zapewnieniu stabilnego zatrudnienia asystentów rodziny, dalszym rozwoju placówek wsparcia dziennego oraz zabezpieczeniu środków finansowych na system pieczy zastępczej. Niezwykle istotne jest również wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, co stanowi podstawę prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Podejmowane działania mają na celu przede wszystkim dobro dziecka oraz wzmocnienie rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Skuteczna pomoc możliwa jest dzięki współpracy instytucji oraz systematycznemu wsparciu rodzin w ich naturalnym środowisku.

Obowiązek sporządzenia niniejszego sprawozdania wynika z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nakło nad Notecią, 16 marzec 2026r.

Cel operacyjny nr 1			
Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Wartość wskaźnika
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	Liczba rodzin: - objęta pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, - korzystających z funduszu alimentacyjnego.	702 378 163
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków	192
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym.	Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym	86
1.4	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba dzieci objęta wsparciem	42
1.5	Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w dostępie do wypoczynku	Liczba osób korzystających ze wsparcia w celu zapewnienia wypoczynku	20
1.6	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”	Ilość złożonych wniosków Ilość wydanych Kart Liczba rodzin objętych programem	91 196 1951

Cel operacyjny nr 2			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Wartość wskaźnika
2.1	Zapewnienie usługi asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. Liczba zatrudnionych asystentów	39 2
2.2	Prowadzenie i rozwój placówki wsparcia dziennego.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego	42
2.3	Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników CUS	Liczba rodzin objętych wsparciem.	198
2.4	Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny	Liczba zorganizowanych wydarzeń.	248
2.5	Szkolenia i warsztaty dla rodziców	Liczba osób korzystających ze szkoleń i warsztatów	219
2.6	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	Liczba diagnoz	6

Cel operacyjny nr 3			
Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Wartość wskaźnika
3.1	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniu	1 34
3.2	Zapewnienie dostępu do szkoleń dla asystenta rodziny.	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba osób biorących udział w szkoleniach.	0 0
3.3	Zapewnienie dostępu do szkoleń dla pracowników placówki wsparcia dziennego	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.	0 0
3.4	Prowadzenie pracy socjalnej i monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych.	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną Liczba wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodzinną	260 29
3.5	Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	Liczba programów Liczba dzieci objętych programami	34 1631
3.6	Realizacja programów profilaktycznych dotyczących agresji wśród rówieśników, radzenia sobie ze stresem	Liczba zrealizowanych programów	33
3.7	Prowadzenie programów pomocy dla dzieci i młodzieży uzależnionych od gier komputerowych i Internetu	Liczba zrealizowanych programów	20
3.8	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	Liczba zrealizowanych programów	85

Cel operacyjny nr 4			
Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Wartość wskaźnika
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Liczba spotkań w zespole ds. ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	12
4.2	Podjęcie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka	19 324
4.3	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Wysokość poniesionych nakładów finansowych. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	1 533 313,96 zł 50